

Historik finntorpet Storfallet.

Storfallet 1944. Sunn Lars Erssons barnbarn Elsa på källarkullen. Foto genom Bo Westling.

*Lantmäteriets karta 20-Nås-118. Storskifte år 1854 Litt G. Storfallet och Storfallstorpet.
Se kartan på historiken om Storfallstorpet!*

På Litt G, finns Storfallstorpets ägor som bebyggdes 1794 av Mats Matsson Siikainen f 1758, död i Mattiberget 1825. Hemmanet ingår nu i Storfallet, sonen f 1789, Hindric Matsson Dansks ägor. Hindric dör här på Storfallet 1863 hos sonen Johan. Storfallets hemman såldes 1882, för 2000 kr till Bergslaget och årtalet fanns inhugget i timret på stugan.

Ett suddigt foto men det visar vägen från Laxtjärn upp mot torpet.

Foto genom Ingegerd Åhslund Bäck.

Johan Hindersson Siikainen f 1820 Storfällstorpet, d 1899.

Gift 1852 med **Anna Stina Hindersdotter** f 1824 i Kvarnberget (Myllymäki), Säfsnäs, d 1890.

Anna Stina av skogsfinska släkten *Litinen* i Kvarnberget.

Barn:	Johan	f 1853	Laxtjärnsfallet	till Vansbro 1900, öster om Vanån, d 1907.
	Anna Stina	f 1856	Storfallet	gift 1889, Sunn Erik E. Ersson, Mastäppa.
	August	f 1859	“	till Sigfridstorp 1888. ”Storfälls-August”.
	Henrik	f 1861	”	till Vansbro 1900, öster om Vanån, d 1907.
	Lars	f 1863	”	gift 1892, till Kroktorp, Järna.
	Emma	f 1866	”	till Vansbro, öster om Vanån 1901.
	Brita	f 1868	”	dottern Ida Maria f 1889, till Vansbro 1901.

När Johan Hinderssons hustru Anna Stina dog 1890, ordnades med likstänger och provisorisk kista. Sonen Johan skulle ombesörja att kistan kom till Nås kyrka och han använde som brukligt kyrkstigen, men vid Digerlidsberget ramlade kistan av likstängerna och moderns lik rullade nedför berget. Johan var ensam på färden och fick nu utföra det svåra arbetet att få upp moderns kista på likstängerna igen, för att sedan fortsätta till Nås Kyrka.

Sonen **Henrik Johansson** f 1861 flyttade till Vansbro, öster om Vanån 1900 och bildade familj. Brodern Johan flyttade in samma år och 1901 kom systemn Emma och systemn Brita med dottern Ida till samma hushåll. Henrik avled i lungsjuk 1907 och endast 4 dagar senare avled brodern Johan, genom hängning.

Sonen **August Johanson** f 1859 arbetade som dräng i Burängsberget 1878-1882 och flyttade därefter till Näsrämnen 1883. August blev gift 1884 med **Alma Matilda Abrahamsdotter** f 1864. Familjen var bosatt i Sigfridstorp (Sipin torppa) vid gården ”Valfrids” i 13 år från 1888.

Sonen **Lars Jansson** f 1863 Storfallet, d 1914.

Gift 1892 med **Anna Lisa Andersdotter** f 1864 Kroktorp (Rynkä), Järna.

Barn:	Josefina	f 1892	Storfallet	d 1903.
	Adolf	f 1893	”	d 1893.
	Sabina Elisabeth	f 1894	”	d 1895.
	Carl Rikard	f 1897	”	d 1916.
	Evald	f 1898	”	bosatt i Kroktorp sedan i Tyna från 1960.

De fick 10 barn. Familjen flyttade till Kroktorp, Järna 1900.

Från Sigfridstorp 1891 kom

Sunn Lars Ersson f 1861 Sigfridstorp, d 1923.

Gift 1889 med **Anna Lisa Magnusdotter** f 1866 Laxtjärnsfallet, d 1933.

Barn:	Anna Matilda	f 1890	Sigfridstorp.
	Lars Georg	f 1892	Storfallet.
	Emma Viktoria	f 1894	”
	Tekla Maria	f 1898	”
	Artur Helmer	f 1902	Laxtjärnsfallet.
	Brita Linnea	f 1904	”

Anna Matilda fick dottern Elsa 1912.

Familjen flyttade till Laxtjärn 1899.

Sunn Lars Ersson och Anna-Lisa Magnusdotter.
Foto genom Nils-Erik Jansson.

Sunn Lars bror, **Sunn Erik Edvard Ersson** f 1859 var bosatt med familjen vid ”Mastäppa” från 1889-1900.

Från Flaten 1901 kom

Landbonden **Lars Larsson** f 1869 Flaten (Laala).

Gift 1890 med **Maria Larsdotter** f 1858 Malmbergsåsen.

Barn:	Ernst	f 1891	Flaten	
	Fritz	f 1892	”	
	Ida	f 1894	”	
	Selma	f 1895	”	d 1896.
	Maria Axelina	f 1897	”	
	Tekla	f 1898	”	

Familjen flyttade till Västanfors i Västmanlands län 1914.

Lars fader, änkemannen Lars Nilsson f 1832, kom från

Flaten 1904 och dog i Storfallet 1915.

Fritz Larsson f 1892.

Foto genom Nils-Erik Jansson.

Från Lindesnäs 1914 kom

Karl Johan Karlsson Nordqvist f 1866 Alster, Värmland, d 1924.

Gift 1894 med **Mina Andersdotter** f 1872 Burängsberget, d 1950.

De fick 10 barn men 8 barn kom med familjen till Storfallet.

Sonen Karl Lennart f 1894 dog 1919 i Storfallet. Sonen Johan Leander f 1896 dog 1898 i Burängsberget. Sonen Ture Valdemar f 1905 dog 1914 i Lindesnäs.

Änkan Mina Andersdotter bodde kvar på Storfallet med sonen Gunnar Verner.

Sonen, arrendator **Johan Algot Nordkvist** f 1900 Järna.

Gift 1933 med **Maria Kristina Pettersson** f 1912 Flatfäbodarna.

Barn: Mildred Kristina f 1934 Storfallet

Elvy Maria f 1937 ”

Inggrid Margot f 1940 nedkomst i Järna 27 maj, med attest Nås.

Familjen flyttade i december 1940 till Brindsjön, postadress Sågen. 1942 var de bosatta i Spångmyrfallet Äppelbo och 1945/1946 flyttade de till Ärtberget.

Johan Algot Nordkvist med
hustru Maria Kristina
Pettersson.

Foto genom Bo Westling

Karl Johan Karlsson och Mina Andersdotters dotter **Signe Cecilia Nordqvist** f 1912, kom från Falu Kristine 1943 och flyttade tillsammans med sin dotter Gunvor Elisabeth f 1944, till Äppelbo, där hon 1944 blev gift med **Helmer Emanuel Åslund** på Roddarheden.

Från Kivikko Lisas i Digerliden (Vilhula), kom 1941

Arrendator **Arvid Henriksson Höök** f 1879 Slätten (Putkola), Järna, d 1968.

Gift 1924 med **Elin Maria Nordqvist Höök** f 1899 Burängsberget, Nås.

Hennes dotter Elsa Vilhelmina f 1922 Storfallet, flyttat till Vansbro 1940.

Deras gemensamma: Gunhild Maria f 1924 Storfallet, flyttade till Vansbro 1943.

Axel Verner f 1926 Järna

I mantalslängd för 1950 noteras Arvid och Elin som boende på Storfallet.

Från 1953 skrivna på Myrbacka, Järna.

Foto ur Ivan Hööks samlingar.

Familjen vid Kivikko Lisas hus i Digerliden där de var bosatta 1938-1941.

Fr.v dottern Gunhild, föräldrarna Elin Nordqvist Höök och Arvid Henriksson Höök.

Familjen Arvid Henriksson Höök.

Foto ur Ivan Hööks samlingar.

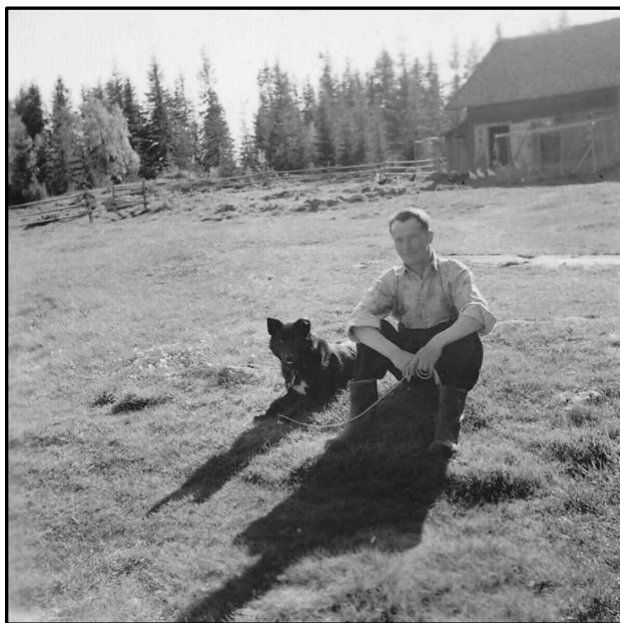

Elin Maria Nordqvist gift med Arvid Höök, här med dottern Elsa f 1922.

Fiolspelaren Arvid Henriksson Höök.

Tre foton ur Ivan Hööks samlingar.

Gunnar Nordqvist på tunet i Storfallet.

Gunnar Nordqvist och hans hustru Tora Linnea Norling.

Foto genom Bo Nordqvist.

Arrendator **Gunnar Verner Nordqvist** f 1907 Utanhed, Nås. Gift 1942 med **Tora Linnea Norling** f 1921 Skog, Gävleborgs Län. Gunnar blev omgift 1959 med **Ester Ragnhild Nordqvist** född Liljekvist 1909 i Ore, Rättvik. De var båda mantalsskrivna på Storfallet till 1958, och de sista permanent boende på Storfallet

Slätter vid Storfallet omkring 1935. En välbehövlig kaffestund på ängen.
Från v. Gunhild Höök 1924, Maria Pettersson Nordqvist 1912 med dottern
Mildred 1934 och fadern Algot Nordqvist 1900. Georg Fredriksson f 1900 i Ödeby.

Familj och vänner samlas för en gemensam fika och musikstund med resegrammofon.
Från v. Algot Nordqvist 1900, Algot Höök 1924, Anna Vilhelmina Nordqvist 1897
med Mildred 1934 i famnen, Maria Pettersson Nordqvist 1912 och Ivan Höök 1917
bror till Algot Höök. Foton ur Ivan Hööks samlingar.

Finnmarkens Miljö och Kulturarv har inte kartlagt Storfallet litt G. Planeringen är att kartläggningen ska genomföras under 2021/2022.

Uppdatering med text och bild för familjen Karl Johan Karlsson Nordqvist.

Samtliga foton genom Bo Nordqvist.

Karl Johan Karlsson Nordqvists hustru
Mina Andersdotter f 1872 i Burängs-
berget, d 1950.

Gift 1894 med **Karl Johan Karlsson
Nordqvist** f 1866 Alster, Värmland,
d 1924.

Dottern **Anna Wilhelmina Nordqvist**
f 1897 Röberget, gift 1919 med **August
Höök** f 1888 i Slätten.

De fick sönerna Karl August Ivan f 1917
i Storfallet och Algot Helmer Valentin
f 1924 i Röberget.

Sonen **Anton Julius Nordqvist** f 1903 gift 1936 **Anna Cecilia Falk** f 1905 i Vakerskogen. De fick sonen Anton Birger f 1939.

Dottern **Gerda Viktoria Nordqvist** f 1909, gift 1934 med **Karl Edvin Wikström** f 1912 i Stora Kopparberg. Bosatta i Uvnäs, Falun.

Dottern **Signe Cecilia Nordqvist** f 1912, gift 1944 med **Helmer Emanuel Åslund** f 1901 på Roddarheden, Äppelbo.

Ivan Höök har nedtecknat sin farmors berättelse om en skrämmande närkontakt med björn i Röbergsfjället.

Personen i berättelsen var Anna Stina Hindersdotter *Litinen* f 1824 i Kvarnberget gift med Johan Hindersson *Sikainen* f 1820 i Storfallet.

Ur Ivan Hööks samlingar.

Käringstenen kallad, ligger strax ovanför (öster om norra änden av Kampmossen). Varför heter den så? Jo, på 1800 talet måste man ta vara på allt, köp, slit och släng var inte uppfunnet. Det var att ta vara starrgräset på myrarna, lövet på träden. I slutningen av Röbergsfjället hade det troligen bränts svedjefall och där växte fina rönnar.

Johan Henriksson f 1820 kom 1856 till Storfallet. Han var gift med Anna Stina f 1824. Det behövdes mat åt djuren och Anna Stina tog yxan och vandrade uppför den branta slutningen från Röberget till Kampmossen. Hon fällde några rönnar och började göra lövkärvar, men då kom björnen! Gumman sprang och lyckades ta sig upp på en stor sten och räddade livet.

Björnen stod med ramarna mot stenen och gumman slog med yxnacken på ramarna. Så småningom försvann björnen och gumman sprang hem till Storfallet utan yxa. Vem som fick hämta yxan och lövkärvarna, om det var hennes man Johan eller någon av pojkarna minns jag inte, men när dom tog upp yxan var den blodig så hon hade huggit björnen i ramarna fast hon trodde att hon använde yxnacken.

Ja så fick stenen sitt namn ”Björnkäringstenen”, berättade farmor född 1860.

Ivans farmor var Emma Lovisa Magnusdotter f 1860 i Tybyn, Säfsnäs.